

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту та бізнесу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ВСТУП ДО ФАХУ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність **073 Менеджмент**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Бізнес-адміністрування**

Статус дисципліни **обов'язкова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробники:
д.е.н., професор

Тетяна ЛЕПЕЙКО

к.е.н., доцент

Ольга МИРОНОВА

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу

Тетяна ЛЕПЕЙКО

Гарант програми

Ольга МИРОНОВА

**Харків
2023**

ВСТУП

Сьогоднішні умови господарювання вимагають від менеджерів нових здатностей – розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних, поведінкових, управлінських наук.

Навчальна дисципліна «Вступ до фаху» є обов'язковою навчальною дисципліною підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Бізнес-адміністрування» для всіх форм навчання.

Метою навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є надання здобувачам вищої освіти уяви про обраний ними фах, системи знань про сутність і зміст освітньої програми «Бізнес-адміністрування».

Завданнями навчальної дисципліни є:

формування у здобувачів вищої освіти сучасного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі менеджменту та бізнес-адміністрування, чіткого уявлення про обрану спеціальність;

ознайомлення з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями;

висвітлення характерних особливостей, основних складових, принципів та методів підготовки фахівців з менеджменту;

формування основних професійних навичок з управління;

визначення сутності ключових понять і термінів, що використовуються в менеджменті, призначення методів, моделей, систем, механізмів, технологій, які використовуються в менеджменті, основ організації навчання у вищій школі в контексті Болонського процесу;

ознайомлення із теоретичними знаннями та практичними навичками із застосування організаційних та методичних прийомів вивчення окремих навчальних дисциплін;

оволодіння практичними навичками з користування бібліотечним фондом, навчальними планами, графіками навчального процесу, розкладом занять, виконанням самостійних робіт, підготовкою до підсумкового контролю знань.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес навчання та здобуття результатів навчання за освітньою програмою «Бізнес-адміністрування» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність теоретичних та практичних рекомендацій із технології опанування здобувачами вищої освіти обраної спеціальності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, а також специфіка навчальної діяльності здобувача та особливості майбутньої професійної діяльності фахівця з менеджменту та бізнес-адміністрування.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH1	ЗК5
PH2	ЗК2
PH3	ЗК4, ЗК 5

де, ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

PH1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

PH2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя;

PH3 Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Зміст навчальної дисципліни****Змістовий модуль 1. Основи навчального процесу у вищій школі****Тема 1. Університетська освіта в контексті створення єдиного Європейського освітнього простору**

1.1. Склад системи освіти і структура освіти в Україні. Ступеневість вищої освіти, стисла характеристика освітніх рівнів вищої освіти підготовки фахівців: перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий). Кваліфікаційні рівні: бакалавр, магістр. Типи навчальних закладів України.

1.2. Соціально-економічний розвиток держави в умовах євроінтеграції. Історія налагодження співробітництва України та ЄС.

Тема 2. Університетська освіта у міжнародному контексті

2.1. Міжнародна діяльність та академічна мобільність. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС як важливого інструменту створення в Україні нової правової системи та громадянського суспільства. Розвиток науково-технічного, економічного, соціального, інтелектуального, інноваційно-технологічного та культурного партнерства в ЄС.

2.2. Вхідження освіти і науки України у європейське інформаційне та освітнє поле. Основні завдання та принципи створення зони Європейської вищої освіти. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Тема 3. Нормативно-правові та організаційні основи організації системи вищої освіти України

3.1. Сутність Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи (ECTS) у системі вищої освіти. Порівняльний аналіз застосування системи ECTS у різних закладах вищої освіти в Україні та закордоном.

3.2. Передумови входження вищої освіти України до Болонського процесу. Адаптація законодавства, структурні зміни освіти. Основні документи та характерні особливості ECTS. Базові елементи системи.

Тема 4. Організація науково-дослідної роботи студентів

4.1. Мета та завдання науково-дослідної роботи у ЗВО. Пріоритетні напрямки розвитку наукової діяльності в Україні.

4.2. Наукова складова навчання. Можливість написання наукових статей та участі у наукових конференціях. Наукові гуртки.

Тема 5. Академічна доброчесність як базис якісної вищої освіти

5.1. Сутність академічної доброчесності. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця. Принципи академічної доброчесності в університетському середовищі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Прояви академічної недоброчесності.

5.2. Заходи з формування середовища академічної доброчесності. Приклади прояву недоброчесності. Наслідки академічної недоброчесності.

Змістовий модуль 2. Організація навчального процесу за ОП «Бізнес-адміністрування»

Тема 6. Ознайомлення з навчальним планом ОП «Бізнес-адміністрування»

6.1. Освітня програма «Бізнес-адміністрування». Структура та зміст навчального плану освітньої програми «Бізнес-адміністрування». Структурно-логічна схема освітньої програми «Бізнес-адміністрування». Поняття основних та вибіркових освітніх компонент. Види поточного та підсумкового контролю. Робочий план (технологічна карта) навчальної дисципліни.

6.2. Організація освітнього процесу. Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за накопичувальною бально-рейтинговою системою в ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Тема 7. Роль та склад випускової кафедри

7.1. Випускова кафедра. Роль випускової кафедри в навчальному процесі. Склад випускової кафедри.

7.2. Комунікації в навчальному процесі. Куратори академічних груп. Взвемовідносини студент – кафедра – деканат.

Тема 8. Роль та особливості комунікацій з кураторами академічних груп

8.1. Комунікації з кураторами академічних груп. Цілі зустрічей з кураторами. Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і

студентів Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця. Особисті якості та етика менеджера.

8.2. Організаційна культура ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Чоловічий гардероб. Жіночий гардероб. Як жити в гуртожитку. Правила проживання у гуртожитку. Як адаптуватися до нових умов.

Змістовий модуль 3. Основи бізнес-адміністрування

Тема 9. Основні поняття та принципи управління сучасним бізнесом

9.1. Сучасні тренди розвитку економіки. Принципи «нової» економіки. Сучасні тренди.

9.2. Трансформаційні процеси в економіці. Трансформація економічних та управлінських процесів. Господарювання в умовах війни та в повоєнний період.

Тема 10. Нова парадигма менеджменту

10.1. Особливості управління бізнесом з урахуванням сучасних трендів в економіці. Менеджмент в інформаційній економіці. Особливості менеджменту організацій в умовах економіки знань. Поведінкові аспекти управління.

10.2. Особливості управління бізнесом в умовах військового стану. Виклики та можливості.

Змістовий модуль 4. Інформаційне забезпечення навчального процесу у вищій школі

Тема 11. Інформаційна система університету. Персональні навчальні системи університету

11.1. Технології дистанційного навчання. Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

11.2. Персональні навчальні системи ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Положення про Персональні навчальні системи (ПНС). Служба підтримки ПНС. Нові можливості ПНС – посилення на онлайн-зустрічі в Zoom за кожною дисципліною. Можливість перегляду записів лекцій у хмарному сховищі.

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських), лабораторних завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1 Завдання 1	Порівняння системи вищої освіти в Україні та в інших країнах світу. Порівняльна характеристика навчальних закладів
Тема 2 Завдання 2	Ознайомлення з існуючими програмами академічної мобільності в ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Процедура подання заявки на участь в академічній мобільності

Тема 3 Завдання 3	Сутність системи ECTS та її порівняння щ національною системою України. Сутність кредитно-рейтингової системи в ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Тема 4 Завдання 4	Запис до наукових гуртків. Види наукової роботи студентів
Тема 5 Завдання 5	Перевірка текстів на плагіат. Аналіз звітів перевірки на плагіат
Тема 6 Завдання 6	Поняття основних та вибіркового освітніх компонент. Робочий план (технологічна карта) навчальної дисципліни
Тема 7 Завдання 7	Цілі зустрічей з кураторами
Тема 8 Завдання 8	Правила поведінки в університеті, гуртожитках та в організаціях
Теми 9 та 10 Завдання 9	Практичне (семінарське) заняття на тему «Бізнес-адміністрування – шлях до успіху»
Тема 11 Завдання 10 та 11	Лабораторні заняття на тему «Робота в ПНС»

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Теми 1-11	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою
Теми 2, 7, 8	Підготовка презентації
Теми 1-11	Підготовка до практичних, лабораторних занять
Тема 10	Виконання творчого завдання
Тема 9	Підготовка есе

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція-дискусія (Теми 1 – 11), робота в малих групах (Теми 1 – 9).

Презентації (Теми 2, 7, 8).

Наочні (демонстрація (Теми 1 – 11)).

Практичні (практична робота (Теми 1 – 10), групові роботи (Теми 4, 8), лабораторна робота (Тема 11)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах диференційованого заліку або заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: поточні контрольні роботи (презентація (максимальна оцінка – 20 балів (дві презентації впродовж семестру, загальна максимальна кількість балів – 40)); есе (максимальна оцінка – 20 балів); творче завдання (максимальна оцінка – 40 балів).

Семестровий контроль: залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Наказ МОН від 29.10.2018 № 1165 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-073-menedzhment-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>.

2. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Лаврик, Г.В. Терела, Т.О. Харченко [та ін.]; за ред. Г.В. Лаврик. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 208 с.

3. Менеджмент: навчально-практичний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах, таблицях, тестах та завданнях / М. В. Афанасьєв, І. Я. Іпполітова, В. В. Ушкальов, І. Г. Муренець; за заг. ред. В. В. Ушкальова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 392 с. - Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26540>

4. Самоменеджмент: навч. посіб. / С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало [та ін.] ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,29 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 149 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 136-144. - Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26376>

Додаткова

5. Марченко О. М. Практикум з менеджменту: навчальний посібник / О. М. Марченко. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 224 с.

6. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с.

7. Загоруйко К. Є. Облаштування території навчальних закладів: як екологічний та естетичний стан навколишнього середовища впливає на процес здобуття освіти / К. Є. Загоруйко, Є. О. Михайлова // Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку: матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., Переяслав, 19 жовт. 2021 р. – Переяслав, 2021. – Вип. 73. – С. 140-142. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26790>.

8. Петренко В. О. Особливості сучасного освітнього менеджменту / О. В. Петренко // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матер. міжнар. наук.-практ. конф. м. Харків – м. Торунь, 16 квіт. 2021 р.: тези допов. – Днепр: Середняк Т. К., 2021. – С. 193-195. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25918>.

Інформаційні ресурси

9. Положення про Персональні навчальні системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennya-pro-PNS.pdf>.

10. Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Kodeks-profesijnoyi-etyky.pdf> (hneu.edu.ua)

11. Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-HNEU.pdf>

12. Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за накопичувальною бально-рейтинговою системою в ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Poryadok-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-studentiv.pdf>

13. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

14. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok->

[realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf](#)